

Kwartaalrapportage examenafname 2^e kwartaal 2025

Monitor

14 juli 2025

Monitoring examenafname

Achtergrond

Als gevolg van de lockdowns tijdens de coronapandemie heeft het CBR achterstanden opgelopen in de examenafname. Het resultaat daarvan is dat de reserveringstermijnen sinds het voorjaar van 2021 hoger zijn dan gewenst (met een piek in het voorjaar van 2022). Het terugdringen van de reserveringstermijnen naar het reguliere niveau (kpi is 7 weken voor een eerste B-examen en 5 weken voor een herexamen B) is lastig gebleken. Ondanks het massaal werven van nieuwe examinatoren, het maximaliseren van overwerk en de inzet van gepensioneerde examinatoren namen de reserveringstermijn weliswaar af, maar was het tempo voorafgaand aan het inzetten van de maatregel (te) laag, waardoor we mogelijk nog geruime tijd met te lange reserveringstermijnen zouden zitten.

In januari 2025 is daarom besloten om de tussentijdse toets (TTT) per 1 april 2025 tijdelijk niet aan te bieden. Een besluit dat niet gemakkelijk genomen is, omdat de TTT een krachtig instrument is dat tot hogere slagingspercentages leidt omdat kandidaten goed voorbereid beginnen aan een examen. Tegelijkertijd worden op jaarbasis ruim 100.000 TTT's afgenomen. Door het tijdelijk (maximaal 1 jaar) niet aanbieden van de TTT worden bruto 100.000 examenplekken vrijgespeeld. Rekening houdend met onder andere lagere slagingspercentages is de verwachting dat er netto 75.000 extra examens afgenomen kunnen worden waardoor de reserveringstermijnen significant zullen dalen.

Berekening reserveringstermijnen.

Tot december 2024 heeft het CBR altijd dezelfde methodiek gehanteerd voor het vaststellen van de reserveringstermijn voor een examen. Dit kwam neer op de eerste week op een bepaalde locatie dat nog minimaal 5% van de examencapaciteit beschikbaar was. Dat heeft altijd goed gewerkt, omdat onder normale omstandigheden de beschikbaarheid van examencapaciteit steeds verder toeneemt naarmate de gewenste examendatum verder in de toekomst ligt. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 5 weken bedroeg betekende dit dat in week 5 nog minimaal 5% beschikbaar was. In week 6 was dat dan over het algemeen meer dan 5%, in week 7 nog meer, etc. Door de druk op de examencapaciteit en de wijze waarop het CBR de examencapaciteit vrijgaf ging dat in de loop van 2024 spaak lopen. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft het CBR de wijze waarop de reserveringstermijn wordt vastgesteld en gecommuniceerd aangepast.

Vanaf medio maart wordt een nieuw berekende reserveringstermijn voor het eerste B-examen gehanteerd en gepubliceerd op de website van het CBR. De nieuwe methodiek stelt de reserveringstermijn vast op de eerste week dat er minimaal 4 opeenvolgende weken zijn waar nog minimaal 5% capaciteit beschikbaar is. Ter illustratie: als de reserveringstermijn 10 weken bedraagt betekent dit dat er in week 10, 11, 12 en 13 nog minimaal 5% aan examenplekken beschikbaar is. Overigens betekent dit niet dat in de weken voorafgaand aan week 10 er geen enkele plek meer is. In veel gevallen zal een rijkschool ook voor week 10 nog vrije examenplekken kunnen reserveren. Het CBR 'garandeert' daarmee min of meer dat vanaf week 10 er vrijwel altijd plek is. De nieuwe berekening ligt ook ten grondslag aan de reserveringstermijnen die in deze rapportage worden genoemd.

Indicatoren relevant voor de monitoring

Voor het monitoren van de ontwikkeling van de reserveringstermijnen voor de praktijkexamens B is een aantal indicatoren van belang:

1. Reserveringstermijn: wat is de actuele stand van de reserveringstermijnen per locatie volgens de nieuwe rekenmethode?
2. Slagingspercentage: hoe ontwikkelt het slagingspercentage zich? Zien we als gevolg van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT een daling van het slagingspercentage?
3. Examen aantallen: hoeveel extra examens (ten opzichte van de reguliere examenafname) zijn er als gevolg van het niet aanbieden van de TTT inmiddels afgenomen?

1. Reserveringstermijn

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de actuele reserveringstermijnen eind juni per examenlocatie (54 in totaal). Zie voor de wijze waarop de reserveringstermijn wordt berekend pagina 2 van deze rapportage.

- Wat opvalt is dat de reserveringstermijnen van de 54 examenlocaties veel dichter bij elkaar liggen (tussen 5,6 en 13,6 weken) dan een kwartaal geleden (tussen 1,0 en 23,0 weken).
- Een cijfermatige vergelijking met het vierde kwartaal van 2024 is niet mogelijk gegeven het feit dat de reserveringstermijnen op een nieuwe manier worden berekend ("appels met peren" vergelijken). Een vergelijking die wel gemaakt kan worden is met het begin van 2025. Dan zien we dat op vrijwel alle locaties de reserveringstermijnen substantieel korter zijn. Uit gesprekken met rijsscholen blijkt dat dit ook in de dagelijkse praktijk zo ervaren wordt.
- De daling is wel wat getemporeerd doordat het tweede kwartaal over het algemeen de grootste vraag naar examens laat zien (seizoenspatroon).
- Daar waar de reserveringstermijnen relatief laag zijn worden examinatoren verplaatst naar locaties waar de reserveringstermijnen nog hoog zijn.
- Naar verwachting zullen de reserveringstermijnen na de zomer verder gaan dalen omdat alle vrijgespeelde capaciteit die voorheen aan TTT's werd besteed kan worden ingezet voor reguliere B-(her)examens en op verzoek van de branche, waar mogelijk, ook voor andere categorieën zoals motor en auto met aanhanger, waar de reserveringstermijnen ook relatief hoog zijn.

2. Slagingspercentage

Slagingspercentage	januari 2020	januari 2025	februari 2025	maart 2025	april 2025	mei 2025	juni 2025
Praktijkexamen 1e B	50,4%	51,2%	50,5%	49,5%	50,2%	48,8%	49,5%

- Het gemiddeld slagingspercentage voor het eerste praktijkexamen B kwam eind juni uit op 49,5%.
- Daarmee zien we een lichte dalende trend. Dit is mogelijk het effect van het tijdelijk niet aanbieden van de TTT, maar binnen de voorspelde bandbreedte van 0-2%.
- Het percentage van juni ligt bijna een procentpunt lager dan vóór de coronapandemie (50,4%). In eerste instantie lagen na de herstart van de dienstverlening in maart 2021 de slagingspercentages op een hoger niveau (ruim 56%). Dit effect nam vervolgens langzaam weer af. Zo kwam het gemiddelde slagingspercentage over heel 2024 uit op 51,3%.
- In het plan van aanpak examenafname van maart 2021 was het streven het slagingspercentage te laten stijgen naar 60% om daarmee de vraag naar examens fors te verminderen (8.000 examens minder op jaarbasis per procentpunt stijging van het slagingspercentage) en daarmee de reserveringstermijn aanzienlijk te verkorten.
- Ondanks herhaalde oproepen van het CBR aan de branche om kandidaten goed voor te bereiden en alleen op examen te laten komen als zij ook echt examengereed zijn, zien we helaas tot op heden daar weinig verandering in. Dit benadrukt nogmaals het belang van het implementeren van de adviezen uit het rapport 'Van Rijles naar Rijonderwijs' van Emile Roemer.

3. Examen aantallen

Examenafname	januari 2020	januari 2025	februari 2025	maart 2025	april 2025	mei 2025	juni 2025
Afgenomen examens B praktijk	35.834	40.636	37.861	40.680	44.095	45.663	43.151
Afgenomen examens B praktijk (2024)		38.894	38.686	38.403	37.558	36.903	37.057
Nettowinst t.o.v. 2024		1.742	-825	2.277	6.537	8.760	6.094

- Medio januari is aangekondigd dat per 1 april 2025 geen TTT's meer afgenomen worden.
- Vanaf april 2025 wordt alle extra capaciteit die hierdoor vrijkomt ingezet voor het afnemen van examens.
- Over de eerste drie maanden van het jaar was de situatie dus niet anders dan in voorgaande jaren. In de laatste drie maanden is een substantieel hoger aantal afgenomen autopraktijkexamens te zien.
- In deze rapportage is voor het eerst het inhaaleffect van het tijdelijk niet afnemen van de TTT zichtbaar geworden en zijn de aantallen examens die per maand afgenomen worden substantieel hoger.
- In de periode van april tot en met juni zijn 21.391 examens meer afgenomen dan in dezelfde periode het jaar ervoor. Daarmee ligt het CBR op koers om de voorspelde inhaalslag van netto 75.000 B-examens (over een periode van 1 jaar lopend van 1 april 2025 tot 1 april 2026) te halen.
- Een deel van de extra capaciteit wordt ingezet op examens voor motor (AVB en AVD), brommer (AM2) en de auto met aanhanger (BE).

Bijlage 1: Reserveringstermijnen 1^e B volgens nieuwe meetmethodiek*

Gebied	Locatienaam	1e Bultimo maand					
		jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	jun.
Drenthe	Assen (Aziew eg 25a)	19,1	13,4	11,6	12,1	10,0	11,0
Drenthe	Emmen (Nijbracht 112)	6,4	7,0	6,1	12,0	10,0	7,1
Drenthe	Hoogeveen (Grote Beer 20)	15,0	11,7	13,4	13,3	11,7	13,1
Drenthe	Meppel (Blankenstein 230)	12,0	11,1	3,6	7,9	7,6	5,6
Flevoland	Emmeloord (Boslaan 30)	18,6	15,7	14,1	14,7	12,7	11,3
Friesland	Heerenveen (Businesspark Friesland-West 41)	16,4	13,0	13,0	12,6	10,0	12,6
Friesland	Leeuwarden (Douw e Tammingaw ei 30)	20,4	17,0	13,6	13,0	13,0	13,0
Friesland	Sneek (Smidsstraat 6)	14,4	12,7	10,7	18,7	10,0	13,1
Gelderland	Apeldoorn (Antillen 11)	19,7	12,6	4,1	3,6	11,1	12,7
Gelderland	Arnhem (Hazenkamp 10)	18,0	16,6	14,4	13,7	12,4	12,7
Gelderland	Doetinchem (Koopmanslaan 3)	20,4	17,9	10,7	12,0	12,6	13,4
Gelderland	Harderwijk (Tesselschadelaan 1)	21,7	13,4	5,6	11,7	11,0	12,0
Gelderland	Nijmegen (Wijchenseweg 2)	19,0	14,0	13,3	12,0	9,7	12,0
Gelderland	Tiel (Stephensonstraat 25A)	18,3	18,1	15,4	13,6	11,0	12,3
Groningen	Groningen (Protonstraat 3)	21,9	18,4	14,0	17,0	12,7	13,1
Groningen	Winschoten (Zeebaan 20A)	21,6	13,6	11,4	4,1	10,0	12,0
Limburg	Kerkrade (Spekthofstraat 24)	14,4	11,4	1,0	6,9	11,4	11,6
Limburg	Maastricht (Stadionplein 34)	7,4	8,4	1,0	1,0		
Limburg	Roermond (Oude Trambaan 27)	1,0	6,1	1,0	4,1	8,1	8,3
Limburg	Urmond (Mauritslaan 49)	5,6	7,9	1,0	2,1	8,0	6,0
Limburg	Venlo (Parlevinkweg 1)	15,4	8,4	1,0	3,4	8,6	7,7
Limburg	Weert (Risseweg 46)	13,0	9,9	9,3	10,4	10,9	10,9
Noord-Brabant	Bergen Op Zoom (Gagelboslaan 162)	10,0	9,0	10,3	11,0	9,9	11,6
Noord-Brabant	Berkel-Enschot (Bosscheweg 11)	18,6	16,0	12,3	12,4	13,1	11,3
Noord-Brabant	Breda (Heerbaan 4)	21,7	15,4	15,3	12,0	12,1	13,6
Noord-Brabant	Den Bosch (Hambakenwetering 13A)	23,0	15,7	1,0	11,0	11,3	12,4
Noord-Brabant	Eindhoven (Hoevenweg 20)	16,6	5,7	2,7	11,0	9,6	12,3
Noord-Brabant	Mierlo (Geldropseweg 10)	19,4	13,3	12,0	11,6	14,0	10,4
Noord-Brabant	Roosendaal (De Stok 12)	14,4	12,3	4,1	11,3	10,9	13,0
Noord-Holland	Alkmaar (Olympiaweg 28)	23,0	15,1	13,1	12,0	12,1	12,4
Noord-Holland	Amsterdam (Naritaweg 150)	21,1	18,0	17,3	21,7	12,9	13,1
Noord-Holland	Den Helder (Nijverheidsweg 8c)	9,9	11,0	10,0	10,0	10,3	12,1
Noord-Holland	Haarlem (Professor Eijkmanlaan 2-4)	19,3	18,0	13,4	14,1	11,9	12,0
Noord-Holland	Hoorn (Holenweg 14G)	21,6	12,1	13,0	10,0	12,0	12,3
Noord-Holland	Zaandam (Kuilpad 1)	23,0	15,9	14,1	13,4	12,4	13,3
Overijssel	Almelo (Bedrijvenpark Twente 305)	20,9	14,0	4,1	12,0	11,7	12,6
Overijssel	Deventer (Duisburgstraat 10)	15,0	14,7	13,3	14,1	12,4	12,0
Overijssel	Hengelo (Jan Tinbergenstraat 115)	23,0	16,0	13,0	12,6	11,0	13,6
Overijssel	Zwolle (Brandeweg 15)	21,7	17,7	10,9	13,6	11,9	9,9
Utrecht	Eemnes (Bramenberg 6)	23,0	17,6	14,9	13,7	12,9	13,6
Utrecht	Leusden (Fokkerstraat 21)	23,0	17,9	23,0	14,6	12,6	12,9
Utrecht	Utrecht (Mississippijdiereef 151)	23,0	19,4	19,0	14,0	12,6	12,0
Zeeland	Goes (M.A. de Ruijterlaan 2)	5,0	3,0	1,0	4,3	9,0	12,6
Zeeland	Terneuzen (Handelspoort 3A)	11,4	11,4	9,4	11,0	11,4	12,3
Zeeland	Vlissingen (Marie Curieweg 5)	13,0	10,1	4,1	8,9	8,0	9,9
Zuid-Holland	Barendrecht (Zwaalweg 1)	21,9	18,3	13,9	15,0	13,3	13,6
Zuid-Holland	Dordrecht (Egstraat 4)	23,0	15,3	12,7	13,7	12,3	13,0
Zuid-Holland	Gouda (Zwolleweg 10)	23,0	18,1	14,4	14,1	12,7	13,3
Zuid-Holland	Leiden (Smaragdlaan 99A)	23,0	19,0	15,9	14,6	12,6	13,0
Zuid-Holland	Rijswijk (Lange Kleiweg 30)	23,0	18,0	16,1	14,7	13,0	11,6
Zuid-Holland	Rotterdam (Noorderbocht 25)	23,0	18,7	13,6	13,4	12,6	12,0
Zuid-Holland	Schelluinen (Sportlaan 2A)	12,7	11,3	4,4	10,0	10,7	12,0
Zuid-Holland	Spijkensse (Curieweg 19)	18,6	15,4	13,6	13,0	12,7	12,9
Zuid-Holland	Zoetermeer (Zilverstraat 40)	18,4	13,0	11,4	14,0	12,4	12,7

* De reserveringstermijn wordt vastgesteld door te kijken naar de eerste week dat er minimaal 4 opeenvolgende weken zijn waar nog minimaal 5% capaciteit beschikbaar is. Is de reserveringstermijn 10 weken dan betekent dit dat er vanaf 10 weken vrijwel gegarandeerd een examenplek is. In veel gevallen is het mogelijk om eerder een examen te plannen. De rijsschool kan dat zien in het reserveringssysteem.